

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๓

วิชายืม คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๐ ปี ๒๕๖๐

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยยะ

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกอง

ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

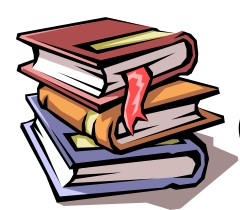
อ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่านอาจารย์ปัญญา ถนอมรอด

หมายเหตุ ขอแก้ไขเอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๒ (สำหรับเอกสารที่ยังไม่มีการแก้ไข)

๑) แผ่นที่ ๗ ช่องที่ ๓ บรรทัดที่ ๔ (ฎ. ๗๒๒๕/๕๒) จาก “...สมบูรณ์ ๒ แสน” เป็น “...สมบูรณ์ ๑.๕ แสน”

๒) แผ่นที่ ๗ ช่องที่ ๕ บรรทัดที่ ๘ (ฎ.๑๓๗๐๗/๕๘) จาก “...โดยสุจริต...” เป็น “...โดยไม่สุจริต...”

๓) แผ่นที่ ๗ ช่องที่ ๕ บรรทัดที่ ๑๐ (ฎ.๑๓๗๐๗/๕๘) จาก “...โดยสุจริต...” เป็น “...โดยสุจริตหรือไม่...”

๔ กู้ยืมเงิน (ม.๖๕๓ - ม.๖๕๖)

๑) ลักษณะสัญญากู้ยืมเงิน

๒) หลักฐานการกู้ยืมเงิน (ม.๖๕๓)

๓) กรณีเกี่ยวกับจำนวนเงิน

๔) ดอกเบี้ย (ม.๖๕๔-๕+พ.ร.บ.ห้ามฯ)

๕) การนำสืบการใช้เงิน

๖) กรณี ม.๖๕๖

๓) กรณีเกี่ยวกับจำนวนเงิน

(๑) ส.ญ กู้ แบบพิมพ์เปล่าผู้กู้ลงชื่อไว้ ผู้ให้กู้กรอกตัวเลข
ภายหลังตามจริงใช้บังคับได้ตามนั้น (ฎ.๕๖๘๕/๔๘ เนติ ๖๕)

(๒) ส.ญ กู้ แบบพิมพ์เปล่าผู้กู้ลงชื่อไว้ ผู้ให้กู้กรอกตัวเลข
ภายหลังสูงเกินจริงเป็นเอกสารปลอม ถือว่าไม่มีหลักฐานการกู้
จึงไม่อาจฟ้องร้องได้ แม้ผู้กู้รับว่ากู้จริงบางส่วนก็ไม่ต้องรับผิดชอบ
(ฎ.๓๕๘/๕๓, ๑๔๖๒๓/๕๓)

(๓) แก้จำนวนเงินภายหลังผู้กู้ลงชื่อ สูงเกินจริงเป็นเอกสารปลอม
แต่ผู้กู้ยังต้องรับผิดชอบเฉพาะตามจำนวนเดิม(ฎ.๑๑๔๘/๕๒เนติ๖๘)

(๔) แก้จำนวนเงินภายหลังผู้กู้ลงชื่อ ตามจริงเพราะมากู้เงินเพิ่ม
ถ้าผู้กู้ไม่ลงชื่อกำกับ รับผิดชอบเฉพาะตามจำนวนเดิม (ฎ.๓๒๖/๐๓)
แต่ถ้าแก้จำนวนตามจริงก่อนผู้กู้ลงชื่อ ใช้บังคับได้ (ฎ.๑๑๕๔/๑๑)

ฎ.๕๖๘๕/๔๘ หนังสือสัญญากู้เงินมีการกรอกข้อความว่าจำเลยที่ ๑

ได้กู้เงินโจทก์ ๕๐๐,๐๐๐ บาท และหนังสือสัญญาค้ำประกันมีการกรอก

ข้อความว่าจำเลยที่ ๒ ค้ำประกันเงินกู้ดังกล่าวให้แก่โจทก์ อันเป็นการ

กรอกข้อความที่มีมูลหนักแน่นจริงแม้จะเป็นการกรอกข้อความภายหลังที่

จำเลยทั้งสองลงลายมือชื่อในสัญญากู้เงินและสัญญาค้ำประกันแล้ว ก็ไม่

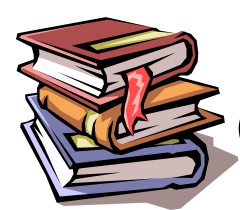
ทำให้หนังสือสัญญากู้เงินและหนังสือสัญญาค้ำประกันเป็นเอกสารปลอม

หนังสือสัญญาทั้งสองฉบับจึงมีผลผูกพันโจทก์กับจำเลยทั้งสอง (เนติ๖๕)

ฎ.๓๕๘/๕๗ จำเลยไม่ได้กู้ยืมเงินไปจำนวน ๓๕๐,๐๐๐ บาท
ตามหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน โจทก์กรอกจำนวนเงินในภายหลัง
ว่า จำเลยกู้ยืมเงินจำนวนดังกล่าวซึ่งมากกว่าจำนวนหนี้กู้ยืม
ที่มีอยู่จริงในวันทำสัญญากู้ยืมโดยไม่ได้ได้รับความยินยอมจาก
จำเลย หนังสือสัญญากู้ยืมเงินจึงเป็นเอกสารปลอมและถือได้
ว่าการกู้ยืมตามฟ้องโจทก์มิได้มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินเป็น
หนังสือ โจทก์ไม่อาจฟ้องร้องให้บังคับคดีได้ตาม ม.๖๕๓ วรรค ๑

ฎ.๑๑๔๕/๕๒ โจทก์มีหนังสือสัญญากู้ยืมที่จำเลยลงลายมือชื่อ
เป็นผู้กระบุว่าจำเลยกู้ยืมเงินโจทก์ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นหลักฐาน
การกู้ยืมเป็นหนังสือซึ่งจำเลยต้องรับผิดชอบ แม้ภายหลังโจทก์แก้ไข
จำนวนเงินในสัญญากู้ให้สูงขึ้นเป็น ๑๒๐,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่เป็น
ไปตามที่โจทก์และจำเลยตกลงกัน แต่ก็ไม่ทำให้หลักฐานกู้ยืมเงิน
ที่ทำไว้แต่เดิมและมีผลสมบูรณ์ต้องเสียไป จำเลยต้องรับผิดชอบต่อ
โจทก์เท่าที่กู้ไปจริง (เนติ ๖๘) (ฎ.๔๐๗/๔๒ ส.ญ.กู้ เป็นเอกสาร
ปลอม แต่ไม่ทำให้หลักฐานที่ทำไว้เดิมที่มีผลสมบูรณ์ต้องเสียไป)

ฎ.๓๒๖/๐๗ เดิมจำเลยกู้เงินโจทก์ ๓,๑๐๐ บาท และทำหนังสือกู้
ไว้ ต่อมาจำเลยขอกู้เงินอีก ๑,๔๐๐ บาท โจทก์จำเลยขอให้ผู้เขียน
สัญญาแก้จำนวนเงินในหนังสือกู้ การเขียนจำนวนเงินกู้เพิ่มลงไป
ในหนังสือกู้โดยจำเลยมิได้ลงลายมือชื่อในการแก้ไขถือได้ว่าไม่มี
หลักฐานลงลายมือชื่อจำเลยจึงใช้ฟ้องร้องบังคับไม่ได้ ส่วนการกู้
ครั้งแรก ๓,๑๐๐ บาทนั้น ได้ทำหนังสือกู้และลงลายมือชื่อจำเลยใน
หนังสือนั้นถูกต้องตามกฎหมาย โจทก์จำเลยขอให้ผู้เขียนสัญญา
แก้จำนวนเงิน การแก้ก็คงไม่มีผลให้ฟ้องร้องจำเลยตามที่แก้
เท่านั้น โจทก์ยังคงมีสิทธิฟ้องเรียกเงินตามหนังสือกู้ที่ทำไว้เดิม

๔ กุ้ยมเงิน (ม.๖๕๓ - ม.๖๕๖)

๓) กรณีเกี่ยวกับจำนวนเงิน

(๕) ส.ญ. กุ้ยมเงินที่ให้ผู้กู้ลงชื่อระบุจำนวนเงิน

มากกว่าที่ส่งมอบเงินจริงหรือมากกว่าหนึ่งจริง

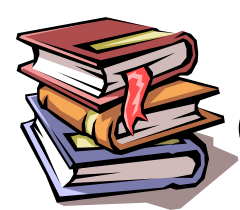
สมบูรณ์เท่าที่มอบเงินหรือหนึ่งจริง ส.ญ. ไม่ปลอม

ฎ.๓๒๒๘/๕๒ ส.ญ. ระบุ ๕ แสน มีมูลหนี้

เดิมเพียง ๑.๘ แสน สมบูรณ์ ๑.๘ แสน

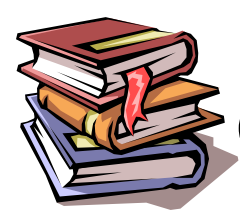
ฎ.๘๐๓๖/๕๖ ส.ญ. ระบุ ๓ แสน มอบเงินให้

เพียง ๔.๓ แสน สมบูรณ์ ๔.๓ แสน ไม่ปลอม

๔ กุ้ยมเงิน (ม.๖๕๓ - ม.๖๕๖)

ฎ.๒๓๓๕/๔๘ จำเลยกุ้เงินโจทก์ไป ๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาจำเลยได้ติดต่อกขอ
กุ้เงินโจทก์อีก ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้วโจทก์กับจำเลยได้ทำหนังสือสัญญากุ้ยม
เงินโดยระบรวมเอาจำนวนเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยกุ้จากโจทก์ไปก่อน
หน้านั้นเข้าไว้ด้วย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท แม้การกุ้เงินจำนวน
๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในภายหลังจะไม่เกิดขึ้น หนังสือสัญญากุ้ยมเงินดังกล่าวก็
ยังมีผลสมบูรณ์บังคับกันได้ในหนี้จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ที่มีการกุ้มกันจริง
และถือว่าโจทก์มีหลักฐานเป็นหนังสือที่จะฟ้องร้องให้บังคับคดีในหนี้เงิน
กุ้ยมจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แล้วตาม ม.๖๕๓ ๖.๑ (เนติ ๖๖)

๔ กุ้ยมเงิน (ม.๖๕๓ - ม.๖๕๖)

ฎ.๑๓๗๐๗/๕๘ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยกุ้ยมเงินโจทก์เพียง ๑๐,๐๐๐ บาท และจำเลยมีตัวจำเลยและนาย ช.เบิกความสอดคล้องกันว่า โจทก์บังคับให้จำเลยทำสัญญาว่าจะกุ้ยมเงินโจทก์ไป ๑๐๐,๐๐๐ บาท หากไม่ยอมทำสัญญา จะแจ้งเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยในข้อหาฉ้อโกง การที่โจทก์บังคับให้จำเลยทำสัญญากุ้ยมเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งที่ความจริงกุ้ยมเงินกันเพียง ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต โจทก์จึงไม่อาจแสวงหาผลประโยชน์จากสัญญาที่ทำขึ้นโดยไม่สุจริต ปัญหาว่าโจทก์ใช้สิทธิโดยสุจริตหรือไม่ เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ (พิพากษากลับยกฟ้องโจทก์)

๔) ดอกเบี้ย (ม.๖๕๔ + พ.ร.บ.ห้ามฯ)

(๑) ถ้าตกลงไม่คิดดอกเบี้ย ก่อนผิคนัดคิดดอกเบี้ยไม่ได้ แต่หลังผิคนัดคิดดอกเบี้ยได้

๗.๕ % ต่อปี (ม.๒๒๔ วรรค ๑) (เทียบ ฎ.๒๒๘๘/๕๐)

- ถ้าคิดเกินกฎหมาย ดอกเบี้ยก่อนผิคนัดโมฆะทั้งหมด (เนติ ๔๗) แต่หลังผิคนัดได้ ๗.๕% ต่อปี (ม.๒๒๔ วรรค ๑) และต้นเงินยังสมบูรณ์ และแม้เอาดอกเบี้ยที่โมฆะรวมต้นเงินกรอกใน ส.ญ.กู้ เฉพาะต้นเงินก็ยังสมบูรณ์ (ฎ.๑๕๑๓/๓๗)(เนติ๖๕), ๑๕๔๗๖/๕๕)

(๒) ถ้าตกลงคิดดอกเบี้ยแต่ไม่ระบุอัตรา หรือช่องอัตราเว้นว่างไว้หรือระบุไว้ไม่ชัดเจน ก่อนผิคนัดคิดดอกเบี้ยได้ ๗.๕ % ต่อปี ตาม ม.๗ หลังผิคนัดคิดดอกเบี้ยได้

๗.๕ % ต่อปี ตาม ม.๒๒๔ วรรค ๑ (ฎ.๑๒๗๓๘/๕๕, ๕๔๘๒/๔๕, ๑๖๐๘/๕๒)

๓) ถ้าตกลงคิดไม่เกิน ๗.๕ % ต่อปี ก่อนผิคนัดก็คิดตามนั้น แต่หลังผิคนัดได้

๗.๕ % ต่อปี ตาม ม.๒๒๔ วรรค ๑

(๔) ถ้าตกลงคิด ๑๕ % ต่อปี ก่อนผิคนัดก็ตามนั้น หลังผิคนัดก็ได้ ๑๕ %

(ม.๒๒๔ วรรค ๑ ตอนท้าย) (ฎ.๘๓๕๖/๓๘)

ฎ.๑๕๑๓/๓๗) การที่โจทก์นำดอกเบี้ยววงหน้าที่คิดจากจำเลยในอัตราเกินกว่า
ที่กฎหมายกำหนด อันเป็นการฝ่าฝืน พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา
พ.ศ.๒๔๗๕ ม.๓ ประกอบด้วย ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๔ ไปรวมเป็นต้นเงิน
ที่กู้ยืมตามสัญญา เฉพาะดอกเบี้ยที่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดจึงเป็นโมฆะ
แต่หนี้เงินต้นและข้อตกลงให้ดอกเบี่ยอัตราร้อยละ ๑.๒๕ ต่อเดือน ยังคง
สมบูรณ์ สัญญา ไม่ตกเป็นโมฆะทั้งฉบับและในส่วนที่สมบูรณ์โจทก์ยอม
นำมาใช้เป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมฟ้องร้องบังคับคดีได้ (เนติ ๖๕)

๔) ดอกเบี้ย (ม.๖๕๔ + พ.ร.บ.ห้ามฯ)

(๕) ดอกเบี้ยล่วงหน้าหรือค่าตอบแทนรวมกับดอกเบี้ยถ้าเกินกฎหมายเป็น

โทษ (ฎ.๓๕๒๔/๔๕, ๕๗๘๑/๓๓, ๖๔๖๕/๕๒) (แต่ต้นเงินยังสมบูรณ์)

(๖) หลักฐานการกู้ แม้ระบุดอกเบี้ยเกินกฎหมายยังฟ้องส่วนต้นเงินได้

(ฎ.๑๗๘/๔๕) ถ้ามีจำนองก็มีผลเฉพาะหนี้ต้นเงิน (ฎ.๔๓๗๒/๔๕)

(๗) ดอกเบี้ยที่เกินกฎหมาย ถ้าผู้กู้ยอมชำระจะเรียกคืนหรือหักต้นเงินไม่ได้

เป็นการชำระหนี้ตามอำเภอใจหรือสมัครใจ (ฎ.๖๒๒๓/๔๔) เว้นแต่ผู้ให้กู้

เป็นสถาบันการเงินและผู้กู้ไม่รู้ว่าโทษนำมาหักต้นเงินได้ (ฎ.๘๐๐๐/๕๓)

ฎ.๕๕/๑๕ แม้หากคดีจะฟังได้ว่าจำเลยได้ชำระดอกเบี้ยให้โจทก์
เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้จริงก็เป็นเรื่องที่จำเลยชำระหนี้
ด้วยความสมัครใจเอง โดยจำเลยรู้ดีอยู่แล้วว่า ตนไม่มีความ
ผูกพันที่จะต้องชำระตามนั้น จำเลยจึงไม่มีสิทธิที่จะได้รับทรัพย์สิน
ส่วนนั้นคืน ตาม ม.๔๐๗ เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็ไม่มีอะไรที่จำเลยจะนำ
ไปหักกลบลบหนี้กับต้นเงินที่จำเลยยังไม่ได้ชำระ (เนติ ๔๗)

ฎ.๖๒๒๓/๔๔ การที่จำเลยชำระดอกเบี้ยเงินกู้
เกินอัตราตามกฎหมายให้แก่โจทก์ไป เป็นการ
ชำระหนี้ตามอำเภอใจโดยรู้อยู่ว่าตนไม่มีความ
ผูกพันที่จะต้องชำระ จำเลยจึงไม่มีสิทธิจะได้รับ
ดอกเบี้ยจำนวนที่ชำระไปแล้วคืน ตาม ม.๔๐๗
จำเลยไม่มีสิทธินำไปหักกลบลบหนี้กับต้นเงินกู้
ที่จำเลยยังไม่ได้ชำระ (เนติ ๖๕)

ฎ.๑๗๕๙/๔๕ การทำสัญญากู้ยืมเงินไม่ได้กำหนดเรื่องอัตราดอกเบี้ยไว้เพียงแต่กำหนดให้จำเลย
ชำระดอกเบี้ยทุกวันสิ้นเดือนจนกว่าจะชำระต้นเงินแก่โจทก์จนครบถ้วน โจทก์จึงมีสิทธิคิด
ดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี แม้ว่าหลังจากทำสัญญากู้ยืมเงินกันแล้วจำเลย
ชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์อัตราร้อยละ ๒ ต่อเดือน ก็เป็นการชำระดอกเบี้ยตามอำเภอใจโดยรู้ว่าคุณ
ไม่มีความผูกพันที่จะต้องชำระ จำเลยจึงห้ามสิทธิจะได้รับดอกเบี้ยที่ชำระไปแล้วคืนไปไม่ แต่เมื่อ
สัญญากู้ยืมเงินไม่ได้กำหนดเวลาให้จำเลยใช้คืนเงินที่กู้ยืมและไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้บอกกล่าวแก่
จำเลยให้คืนเงินดังกล่าวภายในเวลาอันควรที่กำหนดไว้ในคำบอกกล่าวนั้น ตาม ม.๖๕๒ จึงไม่อาจ
ถือว่าวันหลังจากที่จำเลยชำระดอกเบี้ยสำหรับเดือนสุดท้ายให้แก่โจทก์เป็นวันที่จำเลยผิดนัด แต่
ต้องถือว่าจำเลยผิดนัดและต้องเสียดอกเบี้ยตั้งแต่วันฟ้องเป็นต้นไป (เนติ ๖๕)

กรณีผู้ให้กู้เป็นสถาบันการเงิน

- (๑) มีสิทธิคิดดอกเบี้ยเกิน ๑๕ % ต่อปี ได้ ตาม พรบ.ธุรกิจฯ+ พรบ.ดอกเบี้ยฯ+ประกาศฯ (ฎ.๘๐๘๘/๕๖) (ถ้าระบุใน ส.ญ.เกิน ก.ม.เฉพาะอีก แม้คิดจริงไม่เกินก็โมฆะ ฎ.๒๖๕๔/๔๖)
 - (๒) ส.ญ.ระบุให้ปรับดอกเบี้ยขึ้นลงได้ (ฎ.๑๗๐/๔๖) หรืออัตราสูงสุด ตามประกาศกำหนดใช้ได้ แต่ถ้า ส.ญ.ไม่มีระบุไว้ไม่ได้ (ฎ.๖๑๖๗/๓๔)
 - (๓) ถ้าเลิก ส.ญ.แล้วจะเพิ่มดอกเบี้ยอีกและทบต้นไม่ได้ (ฎ.๒๓๘๗/๔๕) แต่หลังฟ้องมีประกาศลดดอกเบี้ยศาลพิพากษาลดได้ (ฎ.๑๕๑๑๔/๕๑)
 - (๔) ข้อตกลงปรับดอกเบี้ยหลังผิดนัดเป็นเบี้ยปรับ (ฎ.๓๓๔๘/๔๒)
 - (๕) ข้อตกลงปรับดอกเบี้ยแม้ยังไม่ผิดนัดไม่เป็นเบี้ยปรับ ศาลลดไม่ได้
- (๖) ฎ.๔๖๓/๕๐

กรณีดอกเบียทบต้น (ม.๖๕๕)

(๑) ว.๑ ตกงกนั้ได้ตั้งแต่ขณะทำ ส.ญ.กู้ยืมเงิน แต่ต้องตกลงให้ชัดเจนว่า ดอกเบียที่ค้างชำระไม่น้อยกว่า ๑ ปี จึงจะทบต้นได้ (ฎ.๕๒๓๑/๔๐)

- ถ้าตกลงว่าผิดนัดให้ทบต้นได้ เป็นโมฆะ (ฎ.๕๔๓/๑๐,๑๕๒๓/๑๓เนติ๖๘)

(๒) ว.๑ ต้องทำเป็นหนังสือ แต่ผู้กู้ลงลายมือชื่อฝ่ายเดียวใช้ได้ (ฎ.๓๔๒/๔๐)

(๓) ว.๑ หลังเลิกสัญญาทบต้นไม่ได้ (ถ้ายังไม่เลิก ส.ญ.ได้ ฎ.๔๒๓๓/๕๔)

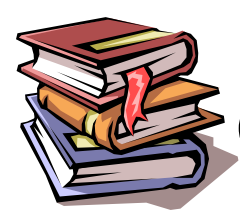
(๔) ว.๒ กรณีตาม ว.๒ ทบต้นโดยประเพณีฯ เช่น บัญชีเดินสะพัด (ฎ.๖๖๓/๔๓)

(๕) ว.๒ กรณีตาม ว.๒ ค้างดอกเบีย ๑ เดือน ก็ทบต้นได้เลย

(๖) ว.๒ ถ้า ส.ญ.บัญชีเดินสะพัดเลิกกันแล้วทบต้นไม่ได้ (ฎ.๑๘๖๒/๑๘, ๔๑๓/๓๒)

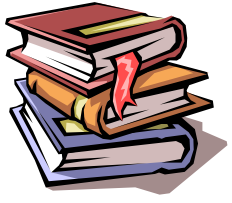
ฎ.๑๕๒๗/๑๗ จำเลยกู้เงินโจทก์โดยเอาที่ดินจำนองเป็นประกันหนึ่งตกลงให้
ดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ สตางค์ต่อเดือน ส่งดอกเบี้ยทุกเดือน ถ้าผู้ผิดนัดไม่ส่ง
ดอกเบี้ย ผู้กู้ยอมให้ดอกเบี้ยที่ค้างชำระทบเข้าเป็นต้นเงิน ผู้กู้ต้องเสียดอกเบี้ย
ในอัตราเดียวกัน ดังนี้ เป็นการให้คิดดอกเบี้ยได้ทันทีที่ผู้ผิดนัดไม่ชำระดอกเบี้ย
เดือนที่ค้าง ขอความที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยทบต้นตามสัญญาผู้โดยการจำนองรายนี้
จึงฝ่าฝืน ม.๖๕๕ และเป็นโมฆะ โจทก์จึงเรียกดอกเบี้ยทบต้นจากจำเลยไม่ได้
คงคิดดอกเบี้ยได้อย่างธรรมดาในอัตราร้อยละ ๗.๕ สตางค์ต่อเดือน (เนติ๖๘)

ฎ.๓๘๘/๕๖ ฟังได้ว่า เงิน ๓๐,๐๐๐ บาท เป็นดอกเบี้ย
ที่ค้างชำระจากต้นเงินกู้ตามหนังสือสัญญากู้ยืมเงินอื่น
การที่โจทก์นำดอกเบี้ยที่ค้างชำระดังกล่าวมารวมเป็น
เงินกู้ ๓๓๐,๐๐๐ บาท แล้วคิดดอกเบี้ย ๑๕% ต่อปีจาก
ดอกเบี้ยค้างชำระ ๓๐,๐๐๐ บาทด้วย เป็นการคิดดอกเบี้ย
ในดอกเบี้ยที่ค้างชำระซึ่งต้องห้ามตาม ม.๖๕๕ว.๑ แต่
พฤติการณ์ที่ทำ ส.ญ.กู้ไว้แก่โจทก์นั้น ถือได้ว่าจำเลย
เจตนาให้ส่วนต้นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท มีผลผูกพันและ
บังคับได้แยกจากส่วนที่เป็นดอกเบี้ยค้างชำระดังกล่าว
จำเลยต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยจากต้นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๔ กู้ยืมเงิน (ม.๖๕๓ - ม.๖๕๖)

- ๑) ลักษณะสัญญากู้ยืมเงิน
- ๒) หลักฐานการกู้ยืมเงิน (ม.๖๕๓)
- ๓) กรณีเกี่ยวกับจำนวนเงิน
- ๔) ดอกเบี้ย (ม.๖๕๔-๕+พ.ร.บ.ห้ามฯ)
- ๕) การนำสืบการใช้เงิน
- ๖) กรณี ม.๖๕๖

จ บ